

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip aamma naalagaaffimmi tjestemandit Kalaallit Nunaanniittut pillugit inatsisip allanngortinneqarnissaannik inatsisissatut siunnersuummut missingiutip (Pinerluttulerinermi eqqartuussisarnermi digitalimik attaveqaatinik atuineq, suliasat nassuernertut suliarineqartut, najuutinngitsoornermi eqqartuussutit, eqqartuussisut aamma najukkami eqqartuussisut tunuartussaataaerannut ukioritinneqartut il.il.) Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inatsisinut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mariia Simonsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut

Ulloq 29. marsimi siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq

Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Danskit Naalakkersuisuisa aamma Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaanni danskit akisussaaffigisaannik ineriartortitsinerat tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuut suliarineqarpoq. Annerusumik Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarnissanik siunnersuutini arlariinnik inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq, pinerlunnernik suliasat suliarineqartarnerisa pitsanngorsarneqarnissaannik siunertaqartunik.

- Pinerluttulerinermi eqqartuussisarnermi digitalimik attaveqaatinik atuisinnaanermut tunngavissamik eqqussissaaq.

- Suliat nassuernertut suliarineqartut pillugit malittarisassanik eqqussisoqarluni, ingerlaannartumik eqqartuussutinik taaneqartunik eqqartuussuteqartoqarsinnaangussaaq.
- Pinerlunnermik suliaassani najuutinngitsoornermut eqqartuussuteqarsinnaaneq annertusineqassaaq. Allanguutip siunnersuutigineqartup malitsigivaa, suliani akiligassinneqarnermik, arsaagaanermik, biilersinnaanermut allagartamik arsaagaanermik aamma taarsiiviginninnissamik taamaallaat kinguneqartuni, unnerluussaq najuutinngitsoorpat nassuersimasutut inatsisitigut paasissutissiinertaqanngikkaluartumik eqqartuussiviit pinerluttulerinermi sulianik naammassinnissinnaanerat, aamma suliaq allanik uppernarsaatinik saqqummiinertaqanngitsumik aalajangiiffigisinnaassagaat. Aamma allanguutip malitsigissavaa, unnerluussaq akuersiteqqaarnagu eqqartuussutissamik isumaqatigiinniarnep eqqartuussuteqarfigineqarsinnaalernissaa, unnerluussaq najuutinngippat isertitsivimmi inissinneqarsinnaaneq (sivisunerpaamilli qaammatini arfinilinni).
- Kalaallit Nunaanni eqqartuussivinni eqqartuussisunut aamma inatsisilerituunut tjenestemanditut atorfilinnut allanut tunuartussaataaerermut ukioritinneqartut 65-iniit 70-inut qaffanneqassapput, kiisalu najukkami eqqartuussisunut tunuartussaataaerermut ukioritinneqartunik aamma taamannak qaffasissuseq inissinneqassalluni. Tamanna Danmarkimi tunuartussaataaerermut ukioritinneqartut pillugit malittarisassat assigai. Malittarisassat eqqartuussisut eqqartuussinikkut taamaallaat soraarsinneqarsinnaanerannut attuumassuteqarput. Ukioqqortussuseq pissutigalugu eqqartuussisoq piginnaasakillismappat, piginnaasakillinerminillu eqqartuussisup aalajangigai sunnertissimappata, atuukkunnaarsinneqarnissamik imaluunniit soraarsinneqarnissamik Den Særlige Klageret-ip aalajangiinissaata tungaanut eqqartuussisoq ingerlaannarsinnaassaaq. Allanguut qaqugukkut soraarnngorsinnaataaerermut sunniuteqassanngilaq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ilaatigut eqqartuussivinni eqqartuussisunut najukkamilu eqqartuussisunut tunuartussaataaerermut ukioritinneqartut 70-inngortinneqarnissaannut aaqqiissuteqarnerup Kalaallit Nunaannut tulluunnerpaansoq apeqquserneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Kalaallit Nunaanni eqqartuussivinni eqqartuussisunut aamma inatsisilerituunut tjenestemanditut atorfilinnut allanut tunuartussaataaerermut ukioritinneqartut qaffannissaannut atatillugu kiisalu najukkami eqqartuussisunut assingusumik tunuartussaataitsinissamik eqqussinissamut atatillugu ataatsimiititaliap maluginiarpaa maanna eqqartuussivinni atuuttoq tassaasoq 65-inik ukioqarnermi tunuartussaataaneq, taavalu

najukkami eqqartuussisunut taamaattumik aalajangersimasumik tunuartussaatsinermik killilerneqanngitsoq.

1933-mi Danmarkimut eqqunneqarneraniilli killiliussaq 70-it ukioritinneqarput. Killiliussap aalajangerneranut atorfiup illersugaanerata, atorfinni taakkunani takornartaanngitsoq – eqqartuussisut atorfinniilersikkuminaatsugamik, eqqartuussivinnut sunnerneqarnikkut aalajangersimasumik iliuuseqartitsiniarnermut atorneqarsinnaannginnissaat qulakkeerniarlugu – taakkunanilu atorfinni sulisinnaassutsimut piunasaqaatinik pingaarnernik oqimaaqatigiissitsineruvoq. 65-it ukioritillugit killiussaq taamaattoq Kalaallit Nunaanni 1964-imi aalajangerneqarpoq. Kalaallit Nunaanni killiliussap Danmarkimi killiliussamiit appasinneruneranut ilaatigut agguaqatigiissillugu inuunertussusermut taamanikkut appasinnerusimanera peqqutaasutut tunngavilersuutigineqarpoq.

Ataatsimiititaliap 65-imiit 70-inut ukioqarnermi killiliunneqartup qaffannera pitsaasutut isigaa, aamma allannguutip tamassumap innuttaasut uumaneeqqortusiartornerannut aamma Kalaallit Nunaanni naleqquttunik sulisoqarnermut pisariaqartitsinermut pitsaaqutaasutut isigalugu. Ataatsimiititaliattaq najukkani eqqartuussisunut malittarisassat siunissami assigiilernissaat pitsaasutut isigalugu.

Siunnersuutip ilusiligaaneranut tunngatillugu ataatsimiititaliap maluginiarpaa ilanngussaq 2-mi, siunnersuutimut oqaaseqaatini, qupperneq 52-imi, ima allassimasoqartoq:

“Eqqartuussisarnermut inatsit § 283, imm. 2 malillugu, qallunaat inatsisaat § 148 f naapertorlugu aalajangerneqartassaaq suliat angajoqqaatut akisussaanermut, meeqqap najugaqarfianut, meeqqamik najorteqarnermut, allatut attaveqarnermut imaluunniit nunamut allamut aallarnissamut akuersissutiginnittarnerit maani naalagaaffimmi ingerlanneqartalernissaat (Danmarkimi aamma Kalaallit Nunaanni)”

Ataatsimiititaliap tamanna kukkunerusimanissaa ilimagaa, eqqortoq tassaassagaluarpoq: “... § 448 f naapertorlugu...”

Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersussutigineqarnissaa inassutigaa.

Taamak oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasunik paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen
Siulittaasoq

Aqqalu Jerimiassen
Siulittaasup tullia

Harald Bianco

Mariia Simonsen

Mala Høy Kúko